

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

Kinevezések a Magyar Nemz. Múzeum könyvtárában.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter a Magyar Nemz. Múzeum könyvtárában az 1896. évi költségvetésben rendszeresített két segédi állást betöltvén, a nyomtatványi osztályhoz f. évi június 27-én *Melich János* drt, a levéltári osztályhoz augusztus 13-án *Bartha József* drt nevezte ki asszisztenssé.

Miniszteri köszönet. A vallás- és közoktatásügyi miniszter *Thaly Kálmán* országgyűlési képviselőnek s általa az egész *Thaly* családnak köszönetet mondott azon hazafias elhatározásukért, hogy családi levéltárukat a Magyar Nemzeti Múzeumban helyezték el.

A kolozsvári egyetemi könyvtárból. *Ferenczi Zoltán* drt, az Erdélyi Múzeum-egylet könyvtárnokát, ki e minőségben egyttal a kolozsvári egyetemi könyvtár élén is állott, ő cs. és apost. királyi felsége f. évi július hó 13-án a kolozsvári egyetemi könyvtár rendes igazgatójává nevezte ki, *Gyalui Farkas* dr. egyetemi könyvtártisztnek pedig a könyvtárhozi czimet és jelleget adományozta.

A szegedi Somogyi-könyvtár új helyisége. Szeged városa az ezredéves jubileum alkalmából fényes közművelődési palotát emeltett abból a czélból, hogy a Somogyi-könyvtár, a városi múzeum s a szegedi Dugonics-társaság benne rendeltetésükhöz méltó hajlékot találjanak. A palota felavatása ez évi szeptember hó 6-án ment végbe; a kormányt ez ünnepen *Dániel Ernő* kereskedelmi miniszter és *Zsilinszky Mihály* vallás- és közoktatásügyi államtitkár képviselték, utóbbi Wlassics miniszter helyettese gyanánt is, aki ugyane napon a kassai székesegyház felszentelésén vett részt.

Tudományos utazás. A Magyar Nemzeti Múzeum tudományos utazási alapját a könyvtár tisztviselői közül ez idén *Erdélyi Pál* dr. vette igénybe, a czélból, hogy a British Museum könyvtárának szervezetét tanulmányozza. *Erdélyi* dr. szeptember havát töltve Londonban, már visszatért utazásából és annak eredményéről részletes jelentésben fog beszámolni.

Az akadémiai könyvtár kiállítása. A Magyar Tud. Akadémia könyvtárának igazgatósága a nyári hónapokban a könyvtár olvasótermében magyar nyelvemlékekből, levelekből, történelmi emlékekből, vegyes kéziratok s nyomtatványokból és képekből, valamint a Kisfaludy-Társaság ereklyetárából kiállítást rendezett, mely szeptember hó 15-éig hetenkint háromszor volt nyitva a nagy közönség számára. A kiállított emlékek jegyzékét az Akadémiai Értesítő augusztusi füzete borítékán találjuk közzétéve. Ez emlékek sorozata kétségkívül igen sok becses darabot foglal magában, magának a kiállításnak jellegét azonban a kiállított tárgyak után pontosan megállapítani egy kissé nehéz. Nem tudjuk, mire gondolt a könyvtár vezetősége, hogy éppen most, midőn az ezredéves orsz. kiállításon az összes hazai gyűjteményeknek érdekesebb könyvtáránya amúgy is össze van hordva az érdeklődő közönség részére, egy ilyen külön kiállítás rendezésére határozta el magát. De még nagyobb zavarban vagyunk, ha megakarjuk határozni az akadémiai kiállítás jellegét és jelentőségét. Mert bármennyire iparkodunk is, nem sikerül fölfedeznünk azt az irányeszmét, mely a kiállítás rendezőit vezette. Mit akart fölmutatni az akadémiai kiállítás? A könyvtár érdekesebb darabjait csupán, minden magasabb cél nélkül pusztán a laikusokra gondolva? E miatt kár volt vesződni, hiszen az ezredéves kiállításon laikus szemek teljesen kielégíthetik magukat. Érdemesebb lett volna talán az akadémia könyv- és kézirattári anyagából egy kis irodalomtörténeti kiállítást rendezni, melyet haszonnal tanulmányozhattak volna mindazok, kiket az ilyesmi érdekel. Ebben a kiállításban azonban a legkülönbözőbb dolgokat lehetett látni egymás mellett; valóságos könyvészeti quodlibetben lehetett gyönyörködni. A magyar nyelvemlékek csoportjában az akadémiai könyvtár kódexei és ritkább könyvei voltak kiállítva. A nemrég fölfedezett besztercei szójegyzék talán először most került szélesebb körű nyilvánosság elé. A II. csoportban nevezetes irodalmi és történeti alakok levelei és kéziratainak minden rendszerességet nélkülöző gyűjteményét találhatjuk. Néhány történeti emlék alkotja a III. csoportot, míg a IV-ben a legkülönösebb dolgok kerülnek egymás mellé, ilyen formán: Alkonyati hangok. Török anthologia. 1893. Anthonii Koburger Biblia. (Nürnberg, 1483.) Biblia (XIII. század.) Dante, Comedia Divina. (Velence. 1497.) Enderi Története (Tálík irás. Török kézirat) stb. stb., a legkülönbözőbb latin, olasz, török, perzsa kéziratok, régi és egészen modern nyomtatványok. Az V. csoport néhány metszetet és rajzot (a gróf Waldstein János magyarországi tájkép gyűjteményéből is 13 darabot) tartalmaz. A kiállítás gazdagságát és érdekességét nagyban emeli a Kisfaludy-Társaság ereklyetára. Szóval, igen sok becses és érdekes tárgya van kétségtelenül az akadémiai kiállításnak, csakhogy a speciális, komoly magyar irodalmi szempontok háttérbe szorulnak s a bibliografiai érzék hiánya ötlük szembe. Mellesleg fölemlítjük, hogy az akadémiai könyvtár olvasótermében a Vitkovics arcképe fölé a Horváth István neve van följegyezve. *E—r.*

Mr. Henri La Fontaine, a belga szenátus tagja, a brüsszeli nemzetközi bibliografiai intézet igazgatója, a f. évi szeptember havában tartott interparlamentáris konferencia alkalmából Budapesten időzván, a Magyar Nemzeti Múzeum könyvtárát is meglátogatta, a könyvtár osztályait behatóan megtekintette és *Fejérpataky László* dr. igazgatóórral, valamint e folyóirat szerkesztőjével érintkezésbe lépett, abból a célból, hogy a brüsszeli nemzetközi bibliografiai intézet és a magyarországi könyvtárak között állandó összeköttetést létesítsen. Azt hisszük, e tárgyalások eredményiről legközelebb konkrét alakban tehetünk jelentést. *La Fontaine* az egyetemes katalogus-kérdésének megoldásával foglalkozik s ennek leghathatósabb eszközeül a Dewey-féle amerikai tizedes szakrendszert hirdeti. Az általa vezetett nemzetközi bibliografiai intézetnek épen az a célja, hogy e rendszert a gyakorlatban érvényesítse és az egész művelt világban általánossá tegye. Az általa megindított mozgalommal folyóiratunk egyik munkatársa a legközelebbi füzet hasábjain részletes tanulmányban fog foglalkozni.

Sch.

A Régi Magyar könyvtár III. kötetéből, melynek szerkesztésében *Hellebrant Árpád* ismert szakképzett bibliografusunk, a Magyar Tudományos Akadémia könyvtárának tisztviselője lépett *Szabó Károly* örökébe, e héten megjelent az első rész. A nagy bibliografiai vállalatnak ez új kötete a magyar szerzőktől külföldön 1480-tól 1711 ig megjelent nem magyar nyelvű nyomtatványok könyvészetét foglalja magában. Ebből az első rész, 800 lapnyi terjedelemben, az 1670. évig halad és 2547 munka bibliografiai leírásával teszi gazdagabbá könyvészeti irodalmunkat. Addig is, míg beható ismertetésével foglalkozhatnánk, sietünk ez uton felhívni ez érdemes kiadványra szakembereink figyelmét.

Sz.

Az ezredéves országos kiállítás történelmi főcsoportjában közszemlére tett bibliografiai anyag felől részletes ismertetésben óhajtottunk volna már most beszámolni, de erre hivatott munkatársunk sokoldalú elfoglaltsága miatt nem válthatta be ígérését s így az ismeretet csak legközelebbi számunkban hozhatjuk.

Szerk.

A magyar könyvkereskedők egyesülete terjedelmes előterjesztést adott át a magyar vallás- és közoktatásügyi miniszternek, melyet bátran tiltakozásnak is nevezhetünk a nyomdai köteles példányokról szóló törvényjavaslat legtöbb intézkedése ellen. A memorandum, — melyvel egyébként folyóiratunk más helyén bővebben foglalkozunk — sok képzelt sérelem között néhány olyanról is panaszkodik, ami csakugyan orvoslást követel. Az egész mindazonáltal egyoldalú felfogásról és alaptalan rémlátásról tanúskodik. Az előterjesztéshez egy kimutatás is van csatolva, mely teljes gyűjteményét akarja adni mindazon magyar irodalmi műveknek, melyek az utolsó tíz év alatt hazánkban (Budapestet kivéve) megjelentek. Százhuszonhét kisebb-nagyobb város és község nyomdájának termékei vannak itt, helyek

szerint, betűrendben felsorolva. A jegyzékbe vett művek száma 2225; de a lajstrom, mint már idézett cikkünkben említettük, épen azért, mert célzatosan a vidéki szellemi termelés silányságát akarja feltüntetni, a lehető leghiányosabb. Százával lehetne felsorolni csak a jobb könyveket is, melyekről lehetetlen, hogy budapesti könyvkereskedőink ne bírnának tudomással, nem is szólván a kisebb igényű, s így figyelmet alig keltő irodalmi termékekről. A munkának tehát miként célja sem állja ki minden tekintetben a kritikát, épúgy eredménye sem teszi meg azt a szolgálatot, melyet a hazai bibliográfia várhatott volna tőle.

F.

Helyreigazítás. A Magyar Könyvszemle f. évi I. füzetének 84—86. lapjain közzétett nyilatkozatomhoz csatolt szerkesztői megjegyzés dicséretet szavaz meg csekélységemnek azért, hogy a Szent-Benedek-rend központi könyvtárának teljes czédula-katalogusát elkészítvén, »aránylag oly rövid idő alatt pótoltam elődeim mulasztását.« Hogy minden félreértésnek elejét vegyem, ki kell jelentenem hogy e czédula-katalogus létrehozásaért a dicséret elődömet, *Halbik Cypríánt* illeti meg, kinek érdemét a magaménak tulajdonítani soha nem volt szándékomban, a minthogy szóban forgó nyilatkozatomban is csupán az általános örömmek adtam kifejezést a felett, »hogy végre van egy teljes czédula-katalogusunk.« Pannonhalm, 1596. szeptember 30.

Récsey Viktor.